

Одним з положень нового КПК є норма про порядок «залучення експерта» для проведення експертизи (ст. 243 КПК). При цьому не розкрито зміст самого поняття «залучення експерта» для проведення експертизи, оскільки, крім самого експерта, інші суб'єкти кримінального процесу не мають повноважень на її проведення (чинний КПК України у певних випадках передбачає участь експерта у проведенні окремих слідчих дій (огляд, слідчого експерименту тощо) [4].

Підтримуючи загальні засади кримінального провадження, серед яких - верховенство права, законність, забезпечення права на захист тощо, викладені у ст. 7 чинного КПК, слід зазначити, що дотримання їх можливе лише за умов законодавчого унормування процесуальної діяльності усіх суб'єктів кримінального процесу та чіткого розмежування повноважень, прав та обов'язків кожного з них.

При цьому у частині другій ст. 243 чинного КПК зазначено, що «сторона захисту має право самостійно залучати експертів на договірних умовах для проведення експертизи, у тому числі обов'язкової». Таке трактування викликає певні сумніви і термін «на договірних умовах» [4].

Підсумовуючи викладене, вважаємо, що наведені вище деякі питання, які стосуються призначення експертиз за чинним КПК, у порівнянні зі старим КПК України та з урахуванням їх ролі у кримінальному провадженні, потребують подальшого вивчення, узагальнення та внесення рекомендацій або коментарів з метою однакового розуміння та практичного використання.

Список використаних джерел:

1. Романюк Б. В. «Окремі питання вибору спеціаліста для проведення експертиз на досудовому слідстві» – [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.naiu.kiev.ua/tslc/pages/biblio/visnik/2003_1/zmist_05/romanuk.htm;
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI : станом на 13 квітня 2012 року [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651%D0%B017/print1329932-924471646>;
3. Кримінально-процесуальний кодекс України : станом на 10 січня 2010 року / Верховна Рада України. – Харків : Одісеї, 2011. – 232 с.
4. Гапотченко Г. М. Окремі питання призначення експертиз за новим КПК України. – Криміналістичний вісник № 2 (18), 2012 р.

СПІВІДНОШЕННЯ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ, РЕЦИДИВНОЇ ТА НОВОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Мардарович Соломія Богданівна, студент навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор, директор навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ *Колб О.Г.*

У нашій державі правоохоронні органи застосовують заходи, які спрямовані на удосконалення процесу виконання покарань, приведення його у відповідність до міжнародних стандартів. Але, незважаючи на це, рівень злочинності серед засуджених у місцях позбавлення волі все ще залишається високим.

Пенітенціарну злочинність можна визначити як кримінальні порушення ізольованими від суспільства особами встановлених правил їх утримання та вчинення ними інших злочинів. Злочинність у місцях позбавлення волі являє собою найнебезпечніші відхилення від правових норм.[4;с.12]. Значна частина злочинів, що вчиняються засудженими, характерна лише для цієї категорії осіб, оскільки їх вчинення можливе тільки під час відбування покарання. До них належать: дії, що дезорганізують роботу виправних установ; втеча з місця позбавлення волі або з-під варті; ухилення виправних установ; втеча з місця позбавлення волі або з-під варті; ухилення від відбування покарання у виді обмеження волі та у виді позбавлення волі;злісна непокоря вимогам адміністрації виправної установи; втеча зі спеціалізованого лікувального закладу.[5;с.56] Але стосовно суб'єктів злочинності в установах виконання покарань вчені на сьогодні також не дійшли однієї думки, оскільки одні з них вказують на два види суб'єктів – засуджених, які відбувають покарання в установах виконання покарань, і персонал виправних установ, другі – тільки на засуджених. С.Ю. Лукашевич, наприклад, вважає, що злочинність у місцях позбавлення

волі має лише одного суб'єкта – засудженого до позбавлення волі, який відбуває покарання в установі кримінально-виконавчої системи.

Він дає своє визначення поняття злочинності в місцях позбавлення волі: «Злочинність в місцях позбавлення волі – це частина рецидивної злочинності, що виявляється як сукупність повторних злочинів засуджених, вчинених ними в період відбування покарання в установах кримінально-виконавчої системи». Аналогічної думки щодо єдиного суб'єкта злочинності в місцях позбавлення волі дотримуються й окремі російські вчені, у тому числі М.М. Жарких, який дає таке визначення цього явища: «Пенітенціарна злочинність – це масове соціально зумовлене явище, що має кримінально-правовий характер і являє собою сукупність усіх скоєних у державі за певний період злочинів засудженими, а у вузькому розумінні вона характеризується сукупністю злочинів скоєних заслуженими до позбавлення волі в виправних закладах».

Якщо спів ставляти це поняття з таким поняттям як рецидив та новий злочин то тут потрібно зробити чітке розмежування. На мою думку правильним буде визначити злочинність заслужених в установах виконання покарань як специфічний різновид кримінального рецидиву, оскільки кримінально-карани лінійні виняються під час виконання/відбування покарання в вигляді арешту позбавлення або обмеження волі, тобто пенітенціарна злочинність – це різновид злочинного рецидиву за соціально - правовим методом. Злочинний рецидив – це ширше поняття, яке включає в себе даний вид злочинності [3, с. 78].

Якщо звернутись до кримінального кодексу, а саме до ст 50, не сказано про поняття та мету покарання, то викиають питання. У статті введено таке поняття як новий злочин [1, ст 21]. Під новим злочинном законодавстві розуміє сукупність всіх злочинів які були вчинені вперше. Він не розмежуєвє дані злочини чи не рецидив чи будь-який інший злочин. Співставляючи дані три поняття можна дійти висновку що дану норму потрібно змінити. Я пропоную викласти дану статтю в такій редакції:

1. Покарання є законом приймеву що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаючої винною в вчиненні злочину і полягає в передбаченому законом обмеженні прав і свобод заслуженого.

2. Покарання має на меті не тільки кару, а й виправлення заслужених та запобігання вчиненню нових злочинів передбачених особливою частиною Кримінального кодексу України.

3. Особлива мета покарання полягає в виправленні та запобігання злочинів з боку осіб які вчинили злочин після відбуття покарання в вигляді позбавлення волі, а також покарання в вигляді позбавлення волі відповідно до Кримінально – виконавчого кодексу та інших нормативно-правових актів.

4. Покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України. – К., 2013.
2. Кірипєц І.І. Современные проблемы криминологии. – М., 1982.
3. Криминология /Под ред. Кузнецовой Н.Ф., Миньковского Г.М. – М., 1998.
4. Криминологічні засади запобігання злочинам в установах виконання покарань України (пенітенціарна криминологія) О.М.Джужі-К.НАВС 2013 р.-с.260
5. Запобігання правопорушень у місцях позбавлення волі. В.Л.Ортинський, О.Г.Колба, В.П. Захарчук та інші.: за редакцією Ортинського та О.Г. Колба – Луцьк: Р.П.Іванюк 2010 р.- с.244.

ЗАПОБІЖНІ ЗАХОДИ:ОСОБЛИВОСТІ, МЕТА, ПІДСТАВИ ЗАСТОСУВАННЯ

Кравець Ярослава Ігорівна, студент навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: старший викладач кафедри кримінально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ *Глушко А.П.*

Без запобіжних заходів не обходиться жоден кримінальний процес сучасних держав світу, бо за їх допомогою забезпечується належний, заданий законом перебіг досудового розслідування і судового провадження, а в кінцевому підсумку – захист особи, суспільства, держави від кримінальних правопорушень та виконання інших завдань кримінального судочинства. Залежно від того, як законодавець за допомогою кримінального процесуального закону визначив баланс інтересів держави та інтересів особи